

in 1973 als de grootste en meest economische ter wereld). De situatie is daardoor zodanig geworden, dat na de voltooiing van de fabriek van La Prada bij de kerncentrale van Gentilly in Quebec omstreeks 1982 in Canada 90 procent van de wereldbehoefte aan zwaar water zal worden geproduceerd!

Overzien wij het ambitieuze ontwikkelingsprogramma voor de opwekking van kernenergie voor vreedzame doeleinden, dan hoeft het niet te verbazen, dat tegen het einde van deze eeuw de helft van alle energie in Canada door kerncentrales zal worden geleverd.

Splijstof en Afval

Grondstoffen daarvoor zijn volop aanwezig. En mochten ooit de aanwezige voorraden uranium zijn uitgeput, dan is, zoals gezegd, in het CANDU-systeem al bij voorbaat de mogelijkheid ingebouwd voor omschakeling op de splijstof thorium, waarvan de wereldvoorraden (behalve in Canada ook in India en de Sovjet-Unie) minstens driemaal zo groot zijn als die aan uranium. Waarbij als bijkomende, maar zeker niet onbelangrijke omstandigheid nog kan worden aangetekend, dat het probleem van de opslag van kernafval gezien de geologische situatie van het land al bij voorbaat is opgelost.

Een groot deel van het Canadese continent wordt immers gevormd door het uit de precambrische periode daterende Canadese Schild, waarvan de granieten bodem zelfs bij aanzienlijke verschuivingen in de aardkorst een veilige bergplaats zal blijken te zijn voor het kernafval dat daarin op een diepte van duizend meter kan worden opgetast.

Vreedzame Kernpolitiek

Naast deze geruststellende gedachte voor de eigen bevolking mag daarbij voor de overige wereld de verklaring gelden waarin de minister van buitenlandse zaken, de Honourable Donald Jamieson, op 22 december 1976 de door de regering gevolgde kernpolitiek voor het Lagerhuis formuleerde. Duidelijk werd in deze verklaring de nadruk gelegd op het streven om door het beschikbaar stellen van Canada's technologische verworvenheden en van de splijstof uranium een bijdrage te leveren voor de toepassing van kernenergie voor uitsluitend vreedzame doeleinden:

"We shall have, therefore, assurance by treaty that Canada's nuclear customers will have been selected from amongst those countries that have made a clear and unequivocal commitment to the non-proliferation of nuclear weapons."

Fermont, een ontwerp voor leven aan het randje van Noordpool

Er zijn talloze voorbeelden van mijnsteden in Canada: Sudbury is synoniem voor nikkel, Gagnon staat voor ijzererts en Val d'Ore voor goud. Toen de mijnbouwindustrie in Canada begon werden deze steden gebouwd door de maatschappijen omdat er nu eenmaal huizen moesten zijn voor de werknemers. Voor iemand die nooit in het Noorden van Canada is geweest, is het verschrikkelijk moeilijk zich voor te stellen hoe geïsoleerd die eerste mijn-families leefden. Het is het gevoel van gevangen zitten, de stad niet uit te kunnen, steeds op te moeten trekken met dezelfde mensen die voor dezelfde baas werken. Het gevoel van geen privé-leven te hebben, zelfs niet in eigen huis. Familie woont niet in de buurt en de simpelste dingen, zoals verse groenten of de mogelijkheid een school te kiezen voor de kinderen, ontbreken.

Tegenwoordig wordt het probleem van geïsoleerd leven aan het randje van de Noordpool echter op een nieuwe manier aangepakt, zoals bijvoorbeeld in de stad Fermont.

Quebec-Labrador is een uitgestrekt en onvruchtbaar gebied, vijandig tegenover alle levensvormen. Over de eeuwige ijslaag, zand of rots, ligt een laagje van 10 tot 12 centimeter slechte grond waarop geelbruinig rendiermos groeit.

De rijkdom van dit immens grote gebied bevindt zich niet óp, maar onder de grond. De ijzererts-voorraden in Quebec-Labrador rijzen op als bergen of bevinden zich 300 meter of meer onder de grond. Dit is het "bruine goud" dat mensen naar het noorden heeft getrokken en onderzoekers en mijnwerkers in de ban gehouden heeft, ondanks winters die acht maanden duren en zomers die haast niet korter kunnen.

De eerste vestigingen in het Noorden waren de tijdelijke onderkomens van de oorspronkelijke bevolking, die met de jacht in haar onderhoud voorzag.

Daarna kwamen de eerste mijnwerkers en gelukzoekers. Ze woonden in tenten en hutjes die slordig door elkaar stonden aan de rand van het mijngebied. Van stadsplanning en enige sociale organisatie was geen sprake. Het waren eigenlijk slechts doorgangskampen.

De mijnbouwmaatschappijen hebben altijd moeilijkheden ondervonden bij het aantrekken en houden van arbeiders in deze afgelegen gebieden. De bouw van de nederzettingen in de

Fermont - overzichtsfoto

